

Pismo Generalnog ministra za svetkovinu svete Klare

Asiz, 2. kolovoza 2023

Porcijunkulski oprost

Drage sestre,
Gospodin vam dao mir!

Sjećanje na svetu Majku Klaru ove godine pada na 800. obljetnicu Potvrđenog pravila i Božića u Grecciu, što je dragocijena prilika da se istaknu tri točke: unutarinja povezanost Franjinog i Klarinog Pravila; otajstvo utjelovljenja koje nam, zahvaljujući i radu na reviziji Konstitucija, pomaže produbiti današnju karizmu; obljetnica pjesme *Siromašice, čujte*, koju je Franjo napisao zajedno s *Pjesmom brata Sunca* 1225.

Franjino i Klarino pravilo

Franjino i Klarino Pravilo imaju zajednički karizmatični korijen. On upućuje na početnu “formulu vitae”, koju je Franjo dao Klari i njezinim prvim sestrama neko vrijeme nakon dolaska u Sv. Damjan, a čega se i sama Klara prisjeća u svojoj Oporuci i što spominje u VI. poglavlju svoga Pravila koje se ujedno smatra i njegovom jezgrom. Zbog toga Pravilo iz 1253. – dvadeset i sedam godina nakon smrti svetoga Franje – upućuje i ujedno

na originalan način razvija “oblik života i način svetoga zajedništva i krajnjeg siromaštva koji vam je na opsluživanje riječju i pismom predao blaženi vaš otac sveti Franjo.”¹

U temelju oblika života svete Klare “u svetom zajedništvu i krajnjem siromaštvu” kontemplativna je zagledanost u siromaštvo Sina Božjega. To je živo Evanđelje koje je Klara iskusila “gubeći vlastiti život”² Kristovim stopama i stopama njegove siromašne Majke. Jedan je to korak nazad u odnosu na sebe, korak naprijed prema „daru” milosti koji prethodi te je kao za Franju, „milost da čini pokoru... živeti prema savršenstvu svetog Evanđelja.”³

Živi prostor u kojemu treba prihvatiti ovu milost je „dar” sestara, u kojem više ne pojedinac, nego cijela zajednica doživljava onu ljubav koja povezuje i spaja u jedan jedini život sve one rođene od Boga. Plod bezuvjetnog prihvaćanja od strane svih sestara ovoga dara, koji ne dolazi od nas nego od Boga, treba njegovati i živjeti u „čuvanju jedinstva uzajamne ljubavi i mira.”⁴ Zajednica tada živi ono otajstvo ljubavi koje joj omogućuje da se nanovo otkrije u najvećem dahu Crkve, koji ostaje pečat i trajno jamstvo da se primljeni dar ne prisvaja.

U srcu smo tog “božanskog nadahnuća” koje vodi one koji su pozvani da “prigrle ovaj život”, prije nego niz pravila i ponašanja. Evanđelje je pravilo koje pokreće bilo Franju bilo Klaru, dajući novi oblik cijelom njihovom životu, zahvaljujući „imanju duha Gospodnjega i njegova svetog djelovanja.”⁵ On je taj koji potiče uvijek novo putovanje, koje spaja Evanđelje i život, Pravilo i svakodnevne izbore, velike i male.

Duh Gospodnji najjača je unutarnja poveznica između dvaju Pravila i ova jubilara godina daje nam priliku da je produbimo.

Dar karizme, primljen i življen danas

U Grecciu Franjo želi vlastitim očima vidjeti nevolje i siromaštvo u kojima se želio roditi Sin Božji⁶, koji je za svetu Klaru *postao naš put*.⁷ Božić u Grecciu upućuje nas s jedne strane na Isusovu punu ljudskost, a s druge strane na našu ljudsku i povijesnu dimenziju, u svoj njihovoj ozbiljnosti. Ovdje smo u srcu utjelovljene duhovnosti koja nam također pomaže inkulturirati vjeru i naše karizme. U mjestu Greccio Franjo je navještaj vjere izrazio jezikom naroda, stvarajući jednu novu kulturu u kojoj se vjera izrazila na djelotvoran način.

Otajstvo Božića koje Franjo slavi u Grecciu može vam biti orijentir u drugoj fazi procesa revizije vaših Konstitucija, pod naslovom “Razmatranje”. U njoj se želi produbiti karizma na utjelovljen način, koji je pozoran na našu osobnu, zajedničku i povijesnu stvarnost. To je središnja faza, zbog koje vrijedi poduzeti ovaj proces

1 *Pravilo sv. Klare (=PrKl)*, 16

2 Mt 10, 39.

3 *PrKl* VI, 1,3.

4 *PrKl* 4,22.

5 *Potvrđeno pravilo* 10,8; *PrKl* 10,9

6 *Prvi životopis sv. Franje* Tome Čelanskog 30,84

7 *Oporuka sv. Klare*, 5.

revizije. Danas kada se vaš Red proteže na razne kontinente, s njihovim bogatstvom jezika i iskustava, držim da je od životne važnosti da zajedno nanovo izrekemo srž karizme Siromašnih sestara. Ponovno otkrivanje naših početaka i njihovih izvora, među kojima su Pravilo i drugi Franjini i Klarini spisi, omogućilo nam je da u posljednjih 60 godina rastemo u ponovnom otkrivanju i produbljanju karizme.

U isto vrijeme svjesni smo da je danas klarijanska karizma primljena i izražena u svijetu na mnoge različite načine, od kojih niti jedan ne može misliti da je izražava na potpun način ili jednom zauvijek. Naime, karizma je dar Duha, koji se u dodiru sa životom i različitim kulturama uvijek prima na nov način.

Upravo danas od nas se traži da “držimo zajedno” bit karizme, koja unotoč razlika sve ujedinjuje. Nalazimo se u srcu marijanske pohrane Riječi (riječi i povijesti) koja je teološka jezgra *formae vitae* koju je Franjo dao Klari kada je vidio kako žive – ona i prve sestre.

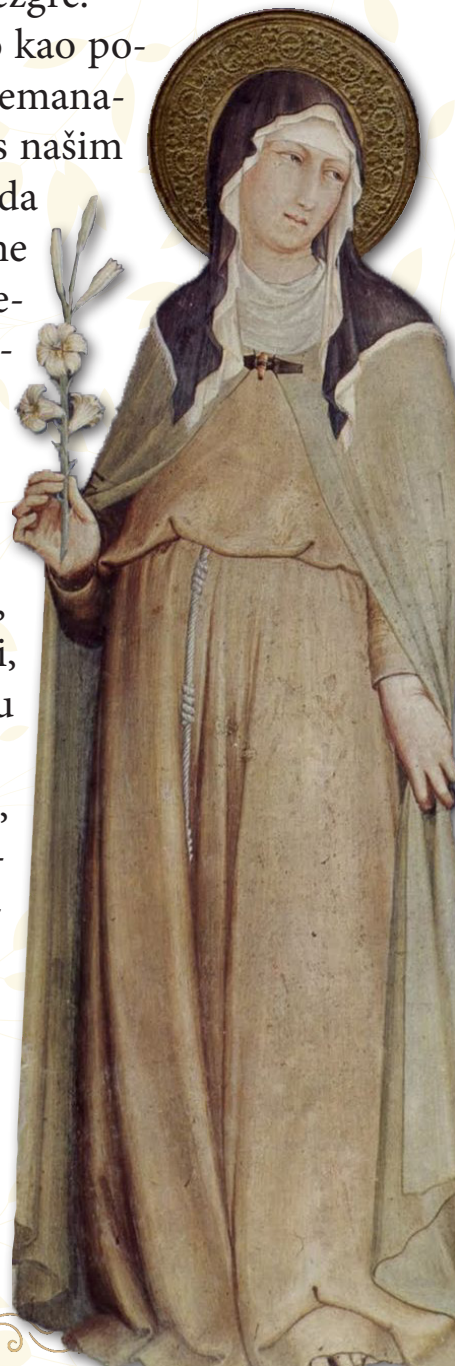
Ovo nas pomalo plaši, ali je važna i potrebna vježba da budemo učenici u ovom vremenu: jedinstvo koje poništava razlike je neralno, kao što je štetna i različitost pod svaku cijenu, tj. ona koja je namjerno lišena zajedničke jezgre.

Sve je to danas posebno važno. Riskiramo, naime, da bilo kao pojedinci bilo kao zajednica vršimo određenu selekciju nekih elemenata karizme, držeći da oni više nisu aktualni ili kompatibilni s našim mentalitetom i ovom ili onom kulturom. Postoji opet rizik da u drugim točkama postanemo kruti, apsolutizirajući drugotne elemente u odnosu na središte. Ova stajališta postoje među sestrama u svijetu i stoga vidim kako je u procesu revizije Konstitucija od vitalne važnosti zajedno prepoznati to što je središtu karizme i, u tome svjetlu, prepoznati i zajedno skicirati linije kako bi se karizma mogla živjeti u promijenjenim uvjetima našega vremena.⁸ Riječ je o još uvijek učenju kako držati zajedno karizmu, dar koji nas ujedinjuje jer ga ne izmišljamo mi, i život koji je uvijek višestruk: živeći dar primljen u karizmi, razumijemo ga bolje danas kroz razlučivanje koje se provodi u tri koraka, a koji su vama već poznati:

- slušanje Božje riječi, sadržane u Pismima te u osobnom, zajedničkom i društvenom životu, slušanje pročišćeno neprekidnom molitvom u ozračju tišine i progresivnog pounutar-njenja;

- bratski život kao prostor neprestanog obraćenja, za provjeru napravljenih izbora, u procesu revizije života koji je sve više evanđeoski;

- prepoznavanje izbora na koje se treba odvažiti u jednostavnom i skrovitom životu kako svakoga dana tako i u

najvažnijim trenutcima, kako bi se Evanđelje pretočilo u život. Napose, danas je potrebno raditi na inkulturaciji klarijanske karizme: u svojim posjetima sestrama diljem svijeta vidim različite primjere toga, ali svakako ima jako puno toga što još treba uraditi.

Vi sve to živite u dragovoljnom i slobodnom izboru da ostanete u “reduciranom” prostoru, čak i fizički, odričući se mreže odnosa i službi koje naprotiv oblik apostolskog života zahtjeva. Ovaj tako paradoksalan, a tako dragocijen element izražava klarijansku karizmu u prijanjanju uz ponizan i siromašan život ljubljenoga Sina i njegove siromašne Majke. U tome „reduciranom” prostoru učite slušati, živite u bratskom zajedništvu i učite novim očima gledati stvarnost u koju smo uronjeni, prepoznajući Božji prolazak u nijansama ljudskih izbora. Sve to postaje neprekidni zagovor u korist svijeta, kojeg Bog strastveno ljubi.

Predlažem vam ove bitne elemente, koje smatram životnim u radu na Konstitucijama, kako biste danas slijedili korake i život siromašnoga Krista i njegove majke u Crkvi, prema karakteristikama one stvarnosti koju Crkva naziva „potpuno kontemplativni” život. Riječ je o životu ujedinenom molitvnim slušanjem Božje riječi, kako bi ostala djelatno budna u iščekivanju Kraljevstva koje dolazi i kako bi ga naviještala poniznom snagom ljubavi koja se daruje do kraja. To je proročanstvo koje je potrebno hodočasničkoj Crkvi u svijetu, kako bi opet „učinila vidljivim” Božje lice ženama i muškarcima našeg vremena, koji na razne načine za njim jako žedaju.

Siromašice, čujte, od Gospodina zvane

Treća točka na koju skrećem pozornost ove godine jest priprema za obljetnicu pjesme koju je sveti Franjo sastavio i izveo “s pjevanjem, za utjehu i izgradnju siromašnih gospođa, znajući kako se one previše žaloste zbog njegove bolesti.”⁹

Franjo je 1225. godine, nakon što je tijekom svog boravka u Sv. Damjanu napisao *Pjesmu brata Sunca*, dostavio riječi *Siromašice, čujte* Klari i siromašnim sestrama Svetog Damjana, zajedno sa svima onima koji će doći poslije njih.

S velikim sam zadovoljstvom saznao da ćete moći kroz dvije godine u brojevima vašega časopisa za međunarodno povezivanje produbiti ovaj kantik, kako u cjelini tako i u njegovim dijelovima. Čini mi se to vrlo korisnom inicijativom.

⁹ *Ogledalo savršenstva*, 90.

Franjo je kantik skladao u vrijeme nakon stigmi i to upravo u Svetom Damjanu, gdje tjelesno jako trpi, a u isto vrijeme doživljava intimnu utjehu duha, koja se čini da mu dolazi gotovo kao plod molitve i naklonosti sestara, koja do njega dopire i kroz zidove klauzure koji ga odveć dijele od njih.

Nakon što je Franjo na La Verni dobio rane, Klara počinje obolijevati. Možda na tajanstven način sudjeluje u onom žaru ljubavi i boli koju je on pokušao promucati kroz kantik.

Možemo pratiti posljednje godine života Siromaška u društvu Klare i njezinih sestara, od Pravila do Božića u Grecciu, od Stigmata do Pjesme brata Sunca i *Siromašice, čujte*, pjesama koje nas otvaraju Franjinom Uskrsu, ali i odjeku koji je sve to zasigurno imalo u srcu Klare i njezinih sestara.

Siromašice, čujte otvara se sjećanjem na vaš poziv (*od Gospodina zvane*) u različitosti podrijetla i kultura (*što iz krajeva raznih ovdje sad ste zbrane*)

Poziv je onaj da se živi uvijek u istini, slobodne od *okova*¹⁰ koji vežu srce, kako bi se moglo živjeti u poslušnosti ljubavi, srcem koje nasljeđuje siromašnog Krista.

Franjo opet poziva sestre da vode brigu o svojoj nutrini (*Nemojte život svijeta slijedit, jer život duha više vrijedi*) za jedan život koji je istinit i sposoban za *diskreciju*, to jest koji je vođen u neprekidnom duhovnom razlučivanju.

Čini se da čuje odjek Franjinih tjelesnih patnja u pozivu da se podnese u miru, onom Blaženstava, muka bolesti. Po tome putu svaka sestra *bit će u nebu okrunjena s Djevicom Marijom*, slikom Crkve.

Drage sestre, povjeravam vam ova razmišljanja dok se pripremate živjeti Preminuće svete Majke Klare i njezino rođenje na nebu. Neka to bude prilika da se ponovno pridružimo savezu koji je Gospodin uspostavio s nama u Kristu i potvrdio za nas Pravilom; prilika da se okupimo oko bitnoga u karizmi za ovo vrijeme i da Franjinu pjesmu hvale i blagoslova učinimo svojom.

Sjetimo se jedni drugih u molitvi hvale i zagovora i čuvajmo jedni druge u životu po Evanđelju, pravom dragocijenom biseru koji nam je Gospodin povjerio u Crkvi za dobro svijeta. Uz serafski blagoslov, pozdravljam vas s bratskom ljubavlju.

Fra Massimo Fusarelli, ofm

Fra Massimo Fusarelli, ofm
Generalni ministar